

EUROPEES PARLEMENT

SPECIALE UITGAVE

*DIRECTORAAT PLANNING
PARLEMENTAIRE WERKZAAMHEDEN*

**INTERGOUVERNEMENTELE
CONFERENTIE**

4 oktober 2003

Rome

**TOESPRAAK VAN DE HEER PAT COX, VOORZITTER
VERKLARING VAN ROME**

05/S-2003

Directoraat-generaal presidium

NL

NL

(Intranet) <http://www.europarl.ep.ec/bulletins> (Special Edition 2003)
(Internet) <http://www.europarl.eu.int/bulletins> (Special Edition 2003)

\\EPADES\PUBLIC\SOMMET\Rome

TOESPRAAK

van Pat Cox

**op de buitengewone top van
staatshoofden en regeringsleiders van de EU**

ter opening van de Intergouvernementele Conferentie

Rome, 4 oktober 2003

Uitgesproken tekst

Mijnheer de Voorzitter,

Ik dank u en uw collega's voor het feit dat u mij hebt uitgenodigd om voor de eerste keer deel te nemen aan de intergouvernementele conferentie, en voor de regelingen die u hebt getroffen om het Parlement in staat te stellen ten volle aan de lopende werkzaamheden deel te nemen.

Mijn gelukwensen gaan in de eerste plaats naar u en uw collega's in het Italiaanse voorzitterschap, wegens de snelle bijeenroeping van de intergouvernementele conferentie. U hebt een ambitieus programma opgesteld in de hoop de werkzaamheden tegen het eind van dit jaar af te ronden. Wij in het Europees Parlement staan volledig achter dit doel.

De afgelopen week in Straatsburg hebben wij met een meerderheid van 3:1 voor de bijeenroeping van deze conferentie en voor de werkzaamheden van de Conventie gestemd.

Een citaat uit onze resolutie:

"Het resultaat van de werkzaamheden van de Conventie moet, ondanks bepaalde beperkingen en tegenstellingen onderschreven worden, aangezien het een historische stap betekent op de weg naar een democratischer, doelmatiger en transparantere Europese Unie."

Vanzelfsprekend vonden de leden van het Parlement de details van het ontwerp niet in elk opzicht perfect. Integendeel. Wij hadden gemakkelijk een waslijst met wensen kunnen opstellen. Maar wij gingen volwassener en pragmatischer te werk en hebben deze verleiding weerstaan. Wij waren van mening dat de Conventie alle opties, de honderden amendementen van de Conventieleden en de talrijke ideeën die uit de maatschappij afkomstig waren, serieus heeft bestudeerd. De Conventie heeft een redelijk compromis op tafel gelegd dat met een brede consensus is goedgekeurd.

Twee vragen stonden voor ons centraal:

Is het ontwerp van constitutioneel verdrag, waarover deze Conferentie zich nu zal buigen, een verbetering ten opzichte van de bestaande verdragsbepalingen? Het antwoord is hier een duidelijk "ja".

Dit ontwerp houdt een hervorming van het institutionele bestel in en maakt het efficiënter en bijgevolg beter toegerust om het hoofd te kunnen bieden aan de uitdagingen die een grotere Europa met zich meebrengt. Het levert nieuwe instrumenten om in te spelen op de nieuwe kansen en de nieuwe bedreigingen van de huidige wereld. Het verschaft de Unie een identiteit, met een duidelijk doel en een transparante besluitvorming. Het is het beste antwoord op de vraag "wie doet wat in Europa?"

De tweede vraag die wij ons hebben gesteld, luidde: Is dit een grondwet voor de toekomst of weer eens een noodoplossing tot een volgende intergouvernementele conferentie? Niemand kan beweren dat het verdrag dat er nu komt, het laatste zal zijn. Maar al onze eerdere verdragen kenden hun eigen verouderingsproces. De Unie raakte daardoor verwickeld in een voortdurend morrelen aan haar constitutionele regelingen. Het zou prachtig zijn als we deze eindeloze institutionele zelfbeschouwingen achter ons zouden laten. Waarom? Omdat we dan geheel vrij zouden zijn en onze energie zouden kunnen besteden aan ons eigenlijke doel: verbetering van het dagelijks leven van de burger. Het ontwerp van de Conventie geeft ons de kans deze cyclus te doorbreken en de koers van de Unie voor de te afzienbare toekomst te bepalen.

Dit is een beslissend moment, voor onszelf, voor onze relatie met de Europese burgers en voor de relatie van Europa met de buitenwereld.

Na uitgebreide discussies richten wij daarom thans dit appèl tot u: eerbiedig de geest van de Conventie en stem in met de essentie van de resultaten ervan.

*
* *

Natuurlijk mag de IGC niet aan mogelijkheden om de tekst te verbeteren en te verduidelijken, voorbijgaan. Ik ben er echter op tegen een proces op gang te brengen waarmee het de subtiële consensus die door voorzitter Giscard d'Estaing en zijn collega's is bereikt, op losse schroeven te zetten.

De leden van het Europees Parlement in de Conventie moesten compromissen sluiten die de ambities en de hoop van sommige van onze ambitieuzere institutionalisten teniet deden en doorkruisten. Ik hoop dat u dit werk in dezelfde geest van compromissen zult voortzetten die uw eigen vertegenwoordigers - van de regeringen en de parlementen - in de Conventie namens uzelf aan de dag hebben gelegd.

Aan deze tafel zitten vanzelfsprekend tal van toekomstige lidstaten. Indien ieder van u op één of twee punten met wijziging zou komen, zouden al deze geschilpunten bij elkaar de dolkstoot zijn voor de essentie van het werk van de Conventie en zouden we met een skelet blijven zitten.

Veel hangt af van de geest waarin u uw werkzaamheden verricht. Ik hoop dat door uw werk en uw publieke commentaar over de kwesties die op het spel staan, onze burgers in staat zullen zijn te beseffen dat de onderhandelingen hierover plaatsvinden in een constructieve geest en met de wil tot welslagen. Geen enkele partner in deze dialoog mag het gevoel hebben dat er op hem/haar druk wordt uitgeoefend of dat sommige groepen lidstaten tegen hen een front vormen. Als "bedreiging van vitale nationale belangen" de teneur van de besprekingen is, dan zijn er twee risico's. Het ene is dat we tegen het eind van de dag - of waarschijnlijker in het holst van de nacht - opnieuw terechtkomen bij de machtspolitiek van koehandel, achter gesloten deuren, wat precies het scenario is dat u wilde voorkomen met de Conventiemethode. Het tweede is dat, indien deze punten thans ter sprake worden gebracht en desondanks de nodige compromissen worden bereikt, er onrealistische verwachtingen kunnen worden gewekt, de vrees die in de publieke opinie bestaat aangewakkerd kan worden en het ratificatieproces, zodra u het verdrag hebt ondertekend, nog moeilijker wordt.

Laten we onze blik eens verruimen met de ambitie op een nieuwe manier, in het openbaar, zaken te doen: *donc, Convention-plus, oui: Nice-bis, non*; en laten we nooit de volgende fase vergeten: de voorbereiding van de publieke opinie op de ratificatie van het nieuwe verdrag in onze 25 lidstaten.

De voorbereidingen voor deze intergouvernementele conferentie waren, wat kwaliteit en intensiteit betreft, anders dan ooit tevoren. Aan de Conventie is deelgenomen door vooraanstaande politici uit de regeringen, nationale parlementen en het Europees Parlement. Zij hebben met volle inzet zeventien maanden aan dit project gewerkt, en wel in het openbaar. De nationale parlementen waren bij de opbouw van Europa meer dan ooit betrokken.

Als wij nu weer opnieuw beginnen zullen sommigen van mening zijn dat het werk van de Conventie voor niks is geweest: de nationale parlementsleden die een belangrijke rol bij de beraadslagingen hebben gespeeld, en de publieke opinie die - terdege ingelicht - in staat was stap voor stap elke fase van de werkzaamheden van de Conventie te volgen en nog nooit eerder in dergelijke mate toegang had tot dit hoogstaande debat over Europa's toekomst. Hoe zal de publieke opinie reageren als wij, achter gesloten deuren, het werk van de Conventie zouden negeren en voor de dag zouden komen met een erbarmelijke kleinste gemene deler?

En hoe zouden onze partners deze mislukking zien, precies op het ogenblik waarop de roep om een rol voor Europa op het wereldtoneel luider dan ooit is, en waarop de verwachtingen van onze partners groter dan ooit zijn? Dit is dé kans om onszelf en de rest van de wereld te bewijzen dat wij wel degelijk in alle ernst bereid zijn een leidende rol op het wereldtoneel te spelen.

*

* *

Zoals ik reeds opmerkte, is er zeker ruimte voor verbeteringen en verduidelijkingen die het fundamentele evenwicht van de tekst van de Conventie niet in gevaar brengen. Wij hopen dat dankzij bepaalde verduidelijkingen de geboekte vooruitgang kan worden geschraagd en aangevuld. Laat ik drie voorbeelden geven.

Wij zijn te spreken over de veranderingen die voor het voorzitterschap van de Europese Raad zijn voorgesteld, te weten continuïteit van het voorzitterschap en de leidende rol bij het organiseren van de werkzaamheden van de Raad in een Unie met 25 en meer lidstaten.

We moeten echter verwarring over de respectieve taken van het voorzitterschap van de Europese Raad en het voorzitterschap van de Commissie zien te voorkomen. De hervormingen van de Raad mogen geenszins afbreuk doen aan de autoriteit en collegialiteit van de Commissie. Voor de Europese Raad hebben we een bestuursvoorzitter nodig en geen hoofd van een nieuwe staat.

Meer duidelijkheid over de interne structuren en de nieuwe samenstellingen van de Raad zou nuttig zijn. Ook moeten wij ons verdiepen in de kwestie van de organisatie van de voorbereidende organen binnen de Raad. Niet al deze punten hoeven in het verdrag te worden vastgelegd, maar we moeten antwoorden paraat hebben op de vragen die zich onherroepelijk zullen aandienen.

*
* *

Ik heb reeds gesproken van de geest en de werkmethode van de Conventie. Staat u mij toe een aantal kanttekeningen bij de werkmethode van de IGC te plaatsen.

Zoals ik reeds aanstipte, was deze IGC beter voorbereid dan ooit. Het voorzitterschap wil er terecht op toezien dat alle politieke kwesties op politiek niveau en in politieke zin worden aangepakt, door ministers en regeringsleiders die aan hun parlementen en de publieke opinie verantwoording moeten afleggen.

Het openbare debat over de toekomst van Europa mag niet worden onderbroken. Onze burgers hebben de voortgang tot dusverre kunnen volgen en zij moeten toegang tot dit essentiële debat blijven houden. Wij juichen het initiatief van het Italiaanse voorzitterschap toe om alle documenten van de Conferentie onmiddellijk op internet te zetten.

De volledige betrokkenheid van de nationale parlementen bij het gehele proces is onontbeerlijk voor het welslagen ervan. Ik heb zojuist aan mijn collega's, de voorzitters van de nationale parlementen, geschreven met de suggestie dat onze bevoegde commissies gezamenlijke vergaderingen organiseren om de voortgang van de IGC te volgen en haar werkzaamheden te evalueren. Tussen nu en medio december zijn er reeds vier à vijf vergaderingen gepland. De deelneming van de fungerend voorzitter aan deze vergaderingen vormt een waardevolle bijdrage.

U heeft de vertegenwoordigers van het Europees Parlement uitgenodigd om aan deze conferentie en alle vergaderingen op ministersniveau deel te nemen, omdat u heeft ingezien dat het niet onze bedoeling is om als een soort zesentwintigste lidstaat op te treden, maar als een politieke partner die alle waarde hecht aan het welslagen van de Unie en de geboorte van een constitutioneel verdrag. U heeft ingezien dat een hervorming van de Unie een dubbele legitimatie vereist, die van de lidstaten en die van de bevolking van de lidstaten. Uiteindelijk is de parlementaire betrokkenheid onontbeerlijk voor het ratificatieproces. Dit is de geest waarin Iñigo Méndez de Vigo, Klaus Hänsch en ikzelf aan deze vergaderingen zullen deelnemen.

*
* *

Zelf zal ik, wanneer eenmaal overeenstemming is bereikt en wij een nieuw verdrag en een grondwet voor Europa hebben, de Unie ingaan en voor dat verdrag campagne voeren. Het Parlement zal een waardevolle bondgenoot in het ratificatieproces zijn, niet in de laatste plaats omdat dit hét thema van de komende Europese verkiezingen zal zijn. Hiertoe hebben we een goed constitutioneel verdrag nodig dat gebaseerd is op de werkzaamheden van de Conventie. Wij moeten ons werk op een open en positieve manier tot een goed einde brengen en ons hierbij aan een tijdschema houden.

Onze taak is er een van continentale omvang. In dit weidse landschap hebben wij op weg naar onze gemeenschappelijke Europese horizon geen kans van slagen wanneer wij constant in de achteruitkijkspiegel staren. Wij kunnen onze doelstellingen slechts verwezenlijken wanneer wij handelen in een geest van compromis en met het vaste voornemen te slagen.

VERKLARING VAN ROME

De staatshoofden en regeringsleiders van de lidstaten, de toetredende landen en de kandidaat-lidstaten van de Europese Unie, de voorzitter van het Europees Parlement, de voorzitter van de Europese Commissie, in Rome bijeen naar aanleiding van de opening van de Intergouvernementele Conferentie (IGC) voor de herziening van de Verdragen:

- bevestigen dat de Europese integratie de wezenlijke bestemming van ons continent is, als instrument om de Unie een doeltreffender internationale rol te laten spelen bij de bevordering van vrede, democratie, welvaart en solidariteit in alle lidstaten;
- onderstrepen dat de op handen zijnde uitbreiding een historisch moment zal zijn, dat de identiteit en de cultuur van de Unie zal verrijken en de mogelijkheden zal vergroten om de gemeenschappelijke waarden te bevorderen en de rol van Europa in de wereld meer gewicht en gezag geven;
- bevestigen het belang van het streven om de Europese Unie een constitutionele tekst te geven die gebaseerd is op de gelijkheid van haar staten, bevolking en burgers die aan het optreden van Europa in de wereld kracht, samenhang en doeltreffendheid verleent en beschouwen het ontwerp-verdrag van de Conventie als een goede basis voor de start van de Intergouvernementele Conferentie;
- spreken nogmaals de verwachting uit dat de onderhandelingen over een grondwet nog vóór de verkiezingen voor het Europees Parlement in juni 2004 zullen worden afgesloten, zodat de Europese burgers volledig op de hoogte zullen zijn van de toekomstige structuur van de Unie, wanneer zij hun stem zullen uitbrengen;
- onderstrepen dat de aanneming van een constitutioneel verdrag een essentiële stap is in het proces dat Europa coherenter, transparanter, democratischer en efficiënter moet maken en dichter bij de burgers moet brengen, vanuit een behoefte om universele waarden te bevorderen, vooral door samenwerking met multilaterale internationale organisaties en met behoud van een hechte, evenwichtige transatlantische relatie;
- brengen, in het licht van deze op handen zijnde belangrijke overgang, hulde aan degenen die, vanaf het einde van de Tweede Wereldoorlog tot nu, hun energie aan het Europese integratieproces hebben besteed: vanaf de stichters van de Gemeenschap in haar oorspronkelijke vorm tot aan de politieke leiders van de lidstaten die hun werk hebben voortgezet en verder ontwikkeld, tot en met de gewone burgers en vooral de Europese jongeren die het imago en de identiteit van het Europa van morgen zullen moeten bepalen.